

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra účetnictví a financí

Studijní program: B6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

ROZPOČTOVÝ PROCES OBCÍ V ČR

Vedoucí bakalářské práce:
doc. Ing. Milan Jílek, Ph.D.

Autor:
Petra Procházková

2010

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a financí
Akademický rok: 2008/2009

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Petra PROCHÁZKOVÁ**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**

Název tématu: **Rozpočtový proces obcí v ČR**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Zhodnotit rozpočtový proces obcí v České republice s důrazem kladeným na ekonomickou podstatu a funkci rozpočtu.

Postup zpracování:

Východiskem zpracování bude rešerše odborné literatury k tématu a sběr dat a informací v obcích.

1. Veřejný rozpočet, pojetí veřejného rozpočtu, metody sestavování rozpočtu, rozpočtový proces veřejných rozpočtů.
2. Rozpočet obce, funkce obecního rozpočtu, specifika obecních rozpočtů.
3. Platná legislativní úprava rozpočtového procesu obcí v ČR.
4. Praxe rozpočtového procesu obcí v ČR. Návrhy na zlepšení.

Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy: **40 - 50 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

1. Peková, J.: **Hospodaření a finance územní samosprávy**. Praha: Management Press, 2003. 376 s. ISBN 80-7261-086-4
2. Provazníková, R. **Financování měst, obcí a regionů, teorie a praxe**. Praha: Grada Publishing, 2007. 280 s. ISBN 978-80-247-2097-5
3. Separátní výtisky článků: časopis **Obec a Finance**, vydavatelství Triada. ISSN 1211-4189
4. Schneiderová, I. **Rozpočtová skladba a rozpočtový proces**. Rožďalovice: REVOS, 2006. 167 s. ISBN 80-9031060-3-4

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Milan Jílek, Ph.D.**
Katedra účetnictví a financí

Datum zadání bakalářské práce: **9. března 2009**
Termín odevzdání bakalářské práce: **15. dubna 2010**

prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc.
děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 292 01
370 05 České Budějovice

prof. Ing. František Štífeleček, CSc., Dr.h.c.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 9. března 2009

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma: Rozpočtový proces obcí v ČR vypracovala samostatně pod vedením doc. Ing. Milana Jílka, Ph.D. a v seznamu literatury jsem uvedla všechny použité literární a odborné zdroje.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě, fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Milevsku dne 3. května 2010

.....

Petra Procházková

Na tomto místě bych ráda poděkovala doc. Ing. Milanu Jílkovi, Ph.D. za jeho cenné rady a připomínky při zpracování této bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat hlavní účetní Městského úřadu v Milevsku paní Zdeňce Kotroušové a starostovi obce Přeborov panu Ing. Josefovi Nedvědovi.

1	Úvod	3
2	Literární rešerše.....	5
2.1	Veřejný rozpočet.....	5
2.1.1	Historie.....	5
2.1.2	Hlediska veřejného rozpočtu	7
2.1.3	Soustava veřejných rozpočtů	10
2.1.4	Pojetí veřejného rozpočtu	11
2.2	Rozpočtový proces.....	12
2.2.1	Metody sestavování rozpočtu	14
2.2.2	Rozpočtové zásady	16
2.3	Obce	17
2.3.1	Orgány obce	18
2.3.2	Rozpočet obce.....	19
2.3.3	Rozpočtový výhled	20
2.4	Analýzy zaměřené na rozpočtový proces	21
3	Metodika	23
4	Řešení a výsledky	25
4.1	Charakteristika města.....	25
4.1.1	Sestavování rozpočtu	27
4.1.2	Plnění rozpočtu	30
4.1.3	Kontrola plnění rozpočtu	32
4.1.4	Metoda sestavování rozpočtu.....	36
4.1.5	Dodržování rozpočtových zásad.....	37
4.1.6	Rozpočtový výhled	38
4.1.7	Rozpočtové změny.....	39
4.1.8	Plán Obce	40
4.2	Charakteristika obce	41
4.2.1	Sestavování rozpočtu	41
4.2.2	Plnění rozpočtu	43
4.2.3	Kontrola plnění rozpočtu	44
4.2.4	Metoda sestavování rozpočtu.....	47

4.2.5	Dodržování rozpočtových zásad.....	47
4.2.6	Rozpočtový výhled	48
4.2.7	Rozpočtové změny.....	48
4.2.8	Plán obce.....	48
4.3	Legislativa.....	49
4.4	Shrnutí rozpočtového procesu	50
5	Závěr	52
6	Summary.....	54
7	Seznam použité literatury	55

1 Úvod

Proces (z lat. postup, pochod, vývoj) je obecné označení pro postupné a jaksi zaměřené děje nebo změny, pro posloupnost stavů nějakého systému. Již ze samotného pojmu proces je zřejmé, že rozpočtový proces není děj náhlý.

Rozpočet je obecně seznam veškerých plánovaných příjmů a výdajů. Jedná se vždy o finanční plán na určité období. Může být vyrovnaný, přebytkový nebo schodkový.

Spojení obou pojmů nám říká, že se jedná o zaměřený děj na sestavení veškerých plánovaných výdajů a výnosů na určité období. Pod pojmem rozpočet si většina lidí vzpomene na státní rozpočet, rozpočet domácnosti nebo investiční rozpočet. Avšak jen málokdo si vybaví rozpočet obce a ještě méně pojem rozpočtový proces obcí.

Rozpočtový proces obcí je proces delšího období (zpravidla 1,5 – 2 roky) a zahrnuje několik etap: sestavení návrhu rozpočtu, projednávání a schválení, kontrola plnění rozpočtu, přehled o skutečném plnění rozpočtu, následná kontrola.

Na rozdíl od soukromé sféry se zde jedná o veřejné prostředky. A tak je potřeba při každém kroku rozpočtového procesu dbát na efektivnost, tedy z dostupných společenských zdrojů získat maximální množství statků a maximální užitek. Efektivnost však požaduje každý racionálně uvažující subjekt. Veřejné finance požadují i něco víc, a to především transparentnost, odpovědnost a rovnost. Ve veřejném sektoru nelze vždy použít velikost zisku jako kritérium úspěšnosti. Efektivnost vložených prostředků se projevuje se značným časovým zpožděním. Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, uvádí, že efektivnosti je docíleno, když se dosáhne nejvýše možného rozsahu, kvality a přínosu plněných úkolů ve srovnání s objemem vynaložených prostředků. Použití veřejných prostředků musí být dle uvedeného zákona vynakládáno hospodárně a účelně. V posledních letech probíhá decentralizace a dekoncentrace veřejného sektoru, tedy roste význam územní samosprávy. Cílem je vytvořit podmínky pro zlepšení alokační efektivnosti ve veřejném sektoru a tedy i na úrovni územní samosprávy.

Téma bakalářské práce je Rozpočtový proces obcí v ČR. Cílem teoretické části je přiblížit ekonomickou podstatu rozpočtového procesu obcí, ukázat jaké metody lze

využít při sestavování rozpočtu a jaké zásady je potřeba dodržet. Přestavit jednotlivé orgány obce a jejich práva a povinnosti.

Praktická část objasní rozpočtový proces ve městě Milevsko a v obci Přeborov. Konkrétně bude zaměřena na dodržení rozpočtových zásad, na výběr metody na sestavování rozpočtu, na časový harmonogram, na odpovědnostní hledisko.

Téma bakalářské práce je značně aktuální a zajímavé. V současné době se stále více řeší ekonomická podstata při sestavování rozpočtů. Ekonomická podstata rozpočtu je velmi důležitá, jelikož rozpočet je základním vládním nástrojem každé úrovně. Představuje finanční vztahy, které zabezpečují financování potřeb v rozpočtovém roce, soustřeďuje rozpočtové příjmy a odhadované výdaje. Rozpočet je základním dokumentem obsahující záměry a cíle rozpočtové politiky. Velkou mírou je vše také spjato s čerpáním dotací z fondů Evropské unie. Zde je velký důraz kladen na efektivní vynaložení veškerých prostředků. Čerpání je vždy spjato s určitou spoluúčástí, a tak je již potřeba v jednotlivých fázích rozpočtového procesu mít toto na zřetel. Důležitost je kladena na preciznost provedení jednotlivých kroků. Veškeré požadavky Evropské unie jsou postupně aplikovány do právní úpravy České republiky a tedy i do veřejných rozpočtů.

Dalším významným krokem je řešení zadluženosti obcí, a tak se v 21. století více hledí na ekonomickou stránku rozpočtu.

V demokratickém prostředí dobře informovaní občané mohou ovlivnit nepřímo tvorbu veřejného rozpočtu. A to tím, že dají svůj volební hlas politické straně s odpovídajícím programem. Z dostupných informací nedokážou občané zvážit vždy veškeré ekonomické důsledky své volby. Trendem posledních let je nárůst povinně zveřejňovaných informací, občané mají k dispozici více informací, které by jim měly napomoci k rozhodování. V rámci této informovanosti je snaha zapojit veřejnost do rozpočtového procesu obcí.

2 Literární rešerše

2.1 Veřejný rozpočet

Veřejný rozpočet představuje nejdůležitější finanční nástroj příslušné vládní úrovně. Slouží k zabezpečení úkolů a činností příslušné vládní úrovně.

Institucionální hledisko tohoto nástroje ukazuje na nezkoumání vývoje potřeb, ale na poslání veřejných subjektů. Zájem byrokracie je postaven především na maximalizaci objemu finančních prostředků. Základy ekonomické teorie byrokracie položil William Niskanen.

Veřejný rozpočet plní následující funkce:

- **alokační funkci** - cílem je dosažení lepší efektivity rozmístění zdrojů
 - využívá se, když tržní mechanismy selhávají
 - uplatňována jak na centrální, tak na decentralizované úrovni
- **stabilizační funkci** – napomáhá ke stabilizaci hospodářského cyklu např. vládní investiční pobídky
 - především doménou státního rozpočtu, v posledních letech využívána i v rámci územní samosprávy
- **redistribuční funkci** – zajišťuje spravedlivé rozdělení důchodů,
 - ve většině případů rozhodnutí v podobě zákonů

Všechny tyto funkce spolu souvisejí a navzájem se ovlivňují, je skoro nemožné využití jedné funkce bez ovlivnění druhé. ČERVENKA, 2009[1]

2.1.1 Historie

Rozpočtová opatření existují již několik tisíciletí. V minulosti byla spojena především s potřebou panovníka získat prostředky na nejdůležitější výdaje státu.

V Českých zemích, za vlády Jiřího z Poděbrad, muselo docházet k omezování rozhodovací pravomoci panovníka na straně výdajů. Zásahu za vznik ústředních ekonomických orgánů má především Marie Terezie, neboť z jejího podnětu začalo sestavování státních příjmů a výdajů.

První státní rozpočet vznikl 28. 3. 1848. V porovnání se současným byl rozpočtový rok jiný, začínal 1.7. a končil 30.6. Státní rozpočet byl součástí fiskálního zákona a skládal se ze státních příjmů a výdajů. V této době byla již známa i rozpočtová provizoria a byla jak zákonná tak nouzová.

Vývoj státního rozpočtu lze rozdělit na tři etapy:

- právo panovníka ukládat platební povinnosti obyvatelstvu,
- dualismus – souhlas stavů k povolení určitých výdajů,
- pravomoc výkonné státní moci ukládat platební povinnosti. ČERVENKA, 2009

[1]

Přestože docházelo k neustálému vývoji v oblasti finančního hospodářství obcí, základní principy zůstaly téměř stejné a určité definice mají stejné vypovídající schopnosti jak v minulosti tak i nyní.

Vybrané historické definice z knihy ŠAFÁŘE, ZEISE [6] :

- Obec místní neboli politická jest nejen nejnižším svazkem v organismu veřejné správy, ale také význačným hospodářským podmětem, jehož obor působnosti jest jednak všeobecně určen dosud nesjednoceným obecním zřízením, jednak také normami zvláštními.
Její působnost jest buď samostatná nebo přenesená.
Z obou těchto funkcí vyplývá řada povinností a úkolů zmnožená rozlehlostí území a početností jejího obyvatelstva.
- Obecní rozpočet je plánem pro finanční hospodářství obce pro určitý správní rok a musí tedy obsahovati všechny příjmy a výdaje, které lze v rozpočtovém roku, shodujícím se s rokem správním, očekávati.

- Hospodářství obecní nutno vést v mezích rozpočtu. Přesuny v položkách příjmu a vydání podléhají schválení bezprostředního dohlédacího úřadu.
- Příjmy rozpočtu řádného tvoří pravidelně se opětuující výtěžky obecního jmění, výdělečných podniků, výnos příspěvků, poplatků a dávek obecních, jejichž vybírání bylo obci povoleno, dále pak přiděly státní a jiné pravidelně se opětuující příjmy.
- Příjmy rozpočtu mimořádného jsou zejména půjčky, příjem za prodaný obecní majetek a jiné nahodilé příjmy.

2.1.2 Hlediska veřejného rozpočtu

Na veřejný rozpočet je možné se dívat z několika hledisek, každé z nich je důležité a napomáhá v časových nesrovnalostech plánovaných příjmů a výdajů.

- **Rozpočet jako bilance** – účetní hledisko, které může být ve 3 formách:
 - vyrovnaný rozpočet => příjmy = výdaje
 - přebytkový rozpočet => příjmy > výdaje
 - schodkový rozpočet => příjmy < výdaje

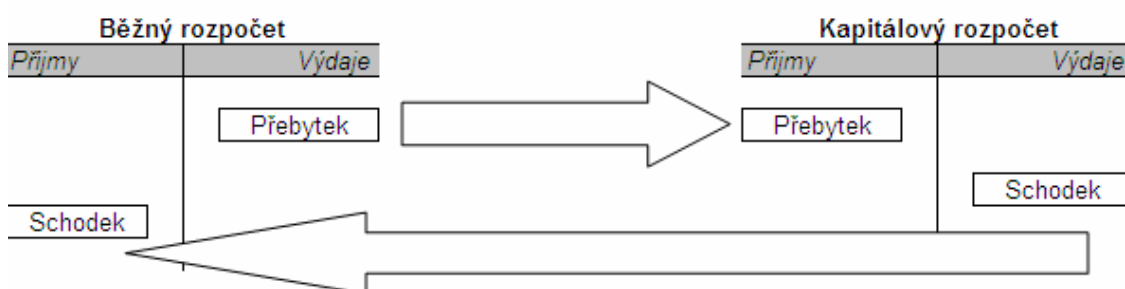
Každou z těchto forem rozpočtu je vhodné sestavit s ohledem na jednotlivé části hospodářského cyklu. V období hospodářského růstu by měl být schvalován **přebytkový rozpočet**, v období hospodářského útlumu **schodkový rozpočet**. Vyrovnaný rozpočet je prioritou každého ekonoma v rozpočtové politice, avšak v praxi nastane málokdy. Zásady nedoporučují v období hospodářského růstu schvalovat rozpočet schodkový.

Při sestavování je důležité brát v úvahu, zda se jedná o běžný nebo kapitálový rozpočet.

Běžný rozpočet zahrnuje opakující se příjmy a výdaje, jeho velkou část představují tzv. mandatorní výdaje. Tento rozpočet je přirovnáván k výdajům na provoz domácnosti. Jakýkoliv schodek tedy představuje závažné problémy.

Kapitálový rozpočet obsahuje jednorázové příjmy a výdaje. Je zde povolen deficit. Při sestavování schodkového rozpočtu je potřeba propočítat zadluženost a její rozložení do následujících období. PEKOVÁ, 2008 [4]

Vztah běžného a kapitálového rozpočtu popisuje Obr. 1 ČERVENKA, 2009[1]

- **Rozpočet jako finanční plán**

Úkolem finančního plánu dle PROVAZNÍKOVÉ [5] a ČERVENKY, 2009[1] je říci, co se v období, na které je sestavován, bude realizovat a na druhé straně, jak je to finančně zabezpečeno. Způsob jeho schválení je možný zákonem nebo usnesením zastupitelstva, záleží, jaké úrovně se týká.

Finanční plán lze vytvořit na rozpočtové období, ale i jako předpověď, tedy střednědobý výhled. Výsledkem sestavení plánu je tzv. rozpočtové omezení.

Důležité je najít dostatečný objem zdrojů na financování určitých záměrů. Krytí lze najít i půjčkami, důležité je však nezapomenout na propočtení zadluženosti a z ní vyplývající solventnosti. Toto bylo někdy opomíjeno a tak se stalo, že některé obce nejsou v současné době vůbec schopny splácet své závazky. Ekonom musí tedy sestavit plán a zhodnotit veškeré vyplývající závazky budoucnosti. Zejména u obce je důležité brát na zřetel stanovisko ekonoma a ne se pouze dívat na politické programové prohlášení, tedy to, co je slíbeno voličům.

- **Rozpočet jako nástroj řízení**

Rozpočtová i fiskální politika využívá rozpočet k realizaci svých záměrů. Centrální úroveň využívá rozpočet k vládní politice a plnění vládního prohlášení, územní samospráva k uskutečnění rozvoje obce nebo kraje. V posledních letech územní rozpočty vykonávají dlouhodobý ekonomický nástroj ovlivňující záměry regionální politiky. ČERVENKA, 2009 [1]

Rozpočtová politika lpí na vyrovnaném rozpočtu. Protikladem je fiskální politika, ta využívá navrhovaný schodek či přebytek. Stabilizační fiskální politika setrvává na cyklicky vyrovnaném státním rozpočtu v rozsahu hospodářského cyklu. PEKOVÁ, 2008 [4]

Dle DVOŘÁKA [8] má velký vliv na rozpočet celková struktura rozpočtového procesu. Příčiny perzistentních rozpočtových deficitů jsou institucionální povahy. Roli hraje např. míra složitosti, průhlednost rozpočtového procesu, orgány schvalující rozpočet nebo zákon. Stanovení priorit v rámci rozpočtového procesu je věcí primárně politickou. Závisí na typu existujícího politického systému a cílů politicky vyjádřených zájmů.

- **Rozpočet jako peněžní fond**

Koncepce zde vychází z výše finančních prostředků příslušného rozpočtu pro dané období.

Fond vychází ze základního pojetí veřejných financí:

- nenávratnost – povinnost odvést daně, nevráceny subjektu,
- neekvivalentnost – žádná spojitost mezi příjmy a výdaji,
- nedobrovolnost – povinnost platit, vymezeno legislativou. ČERVENKA, 2009 [1]

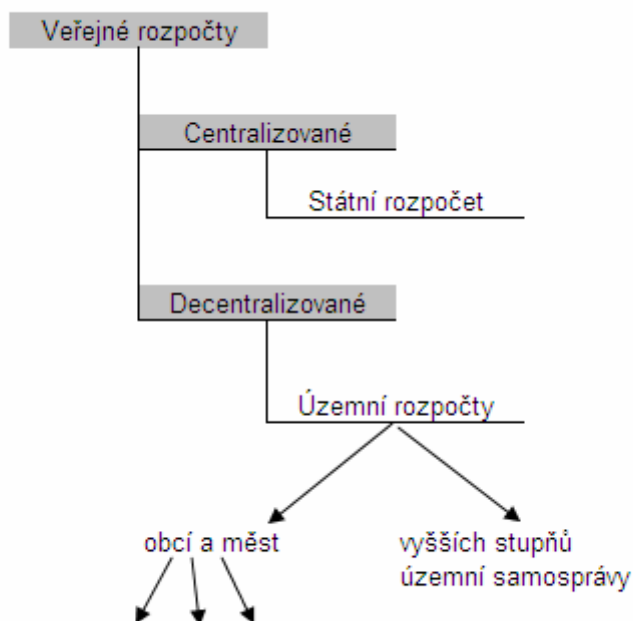
2.1.3 Soustava veřejných rozpočtů

Soustavou veřejných rozpočtů protéká značná část hrubého domácího produktu. Tato část je přerozdělována nenávratným způsobem. Pro každý stát je to velmi důležitá část rozpočtové soustavy. Její členitost je v závislosti na státoprávním uspořádání v zemi.

Soustava veřejných rozpočtů obsahuje dva základní pilíře – centralizované rozpočty a decentralizované rozpočty.

Prvotní je státní rozpočet, ten zahrnuje velkou část finančních prostředků soustavy. Každý rozpočet je významný, je to nástroj politiky. Zabezpečuje řádný chod nejen státu ale i ostatních úrovní. Je ukazatelem finančního hospodaření.

Soustavu veřejných rozpočtů popisuje Obr. 2 PEKOVÁ, 2008[4]

Do soustavy veřejných rozpočtů zahrnujeme:

- a) nadnárodní rozpočet
- b) ústřední rozpočet
- c) rozpočty územní samosprávy

- d) rozpočty veřejných podniků a veřejnoprávních neziskových organizací
PEKOVÁ, 2008 [4]

Územní rozpočty jsou podstatnou částí rozpočtové soustavy. Obnovení územní samosprávy v roce 1990 způsobilo, že základem rozpočtové soustavy se staly rozpočty měst a obcí. V roce 2001 se k nim připojily rozpočty krajů. V současné době z hlediska struktury do územních rozpočtů patří:

- rozpočty měst a obcí,
- rozpočty dobrovolných svazků obcí,
- rozpočty krajů,
- rozpočty regionálních rad regionů a soudržnosti,
- rozpočty příspěvkových organizací, u nichž je zřizovatelem obec nebo kraj,
- mimorozpočtové peněžní fondy na úrovni obcí a krajů, které si územní celky zřizují. PROVAZNÍKOVÁ, 2009 [5]

2.1.4 Pojetí veřejného rozpočtu

Rozsah veřejných prostředků je podmíněn rozsáhlostí veřejného sektoru a typem ekonomiky. Významným prvkem je také byrokratická administrativa. Podstatný objem finančních prostředků je soustředěn obzvláště ve státním rozpočtu.

Veřejný rozpočet posuzujeme také jako:

- **nástroj financování potřeb jednotlivých organizací, institucí** - prvotním úkolem je zabezpečit veřejné statky bez ohledu na preference voličů a zprostředkovat transfery. Tento nástroj obsahuje alokační neefektivnost zejména důsledkem nabídky služeb bez jakéhokoliv ohledu na poptávku a vydání veřejných prostředků na konci roku, bez ohledu na potřebu, ale s ohledem na roční rozpočet, tedy „utratit peníze do poslední koruny ze schváleného rozpočtu“.

- **nástroj financování cíleně naprogramovaných potřeb** – rozhodující je zde kvalita zabezpečování veřejných statků ale i preference voličů. Aplikace probíhá prostřednictvím řízeného výdajového rozpočtu i rozpočtového výhledu. PEKOVÁ, 2008 [4]

2.2 Rozpočtový proces

Rozpočtový proces trvá přibližně 2 roky. Převážná část obyvatelstva si však myslí, že rozpočet je sestaven během několika měsíců. Nesmí se však zapomenout, že do rozpočtového procesu patří všechny tyto fáze:

- Příprava výhledu
- Sestavování návrhu rozpočtu
- Projednávání rozpočtu
- Schválení rozpočtu
- Plnění rozpočtu
- Schvalování úprav rozpočtu – rozpočtová opatření
- Kontrola plnění rozpočtu
- Závěrečný účet

Kvalita rozpočtu záleží na celosti získaných informací, na jejich úplnosti, pravdivosti a aktuálnosti. Získání informací je různé, záleží na tom, o jakou část rozpočtu se jedná a podle toho se liší dané informace. Sestavení návrhu závisí také na datech z rozpisu platného státního rozpočtu nebo rozpočtového provizoria. Rozpočet rovněž ukazuje vazby na jiné rozpočty (krajů, atd.)

Návrh rozpočtu by měl vycházet z rozboru hospodaření nejméně z dvou předešlých let. Pro urychlení sestavení návrhu rozpočtu je doporučováno určit jednotlivým odborům závazné limity na provozní výdaje. Ušetřený čas je pak využit pro projednávání návrhu.

K příjmové části rozpočtu se shromažďují údaje hlavně o

- budoucím ekonomickém vývoji,
- odhadu daňových výnosů,

- vývoji legislativních změn,
- nejistotě.

K výdajové části rozpočtu se shromažďují údaje hlavně o

- inflaci,
- vývoji legislativních změn,
- veškerých investic a dalších souvisejících nákladů,
- vývoji cen energií,
- vývoji mezd,
- vývoji nezaměstnanosti,
- vzniku nových potřeb v oblasti veřejných statků,
- vyvolaných potřeb vyplývajících z plánovaných investičních akcí,
- nejistotě (riziko povodní, možné epidemie, lesní kalamity apod.). PEKOVÁ, 2004 [3]

Nejen rozpočtový proces má dlouhodobý charakter, ale i schvalování rozpočtu může trvat déle. Je vhodné dávat rozpočet ke schvalování určitou dobu předem, jelikož se může stát, že rozpočet nebude schválen a bude vrácen k přepracování. Vždy se nesmí zapomenout na reálnost, pravdivost a úplnost rozpočtu. Pokud se neschválí před začátkem nového období, nastane tzv. rozpočtové provizorium. Rozpočtové provizorium většinou kopíruje minulé období, použije se tedy část rozpočtu předcházejícího roku. Tomuto je lépe se vyhnout, jelikož to způsobí nemalé problémy s financováním. PROVAZNÍKOVÁ, 2009 [5]

Z odpovědnostního hlediska lze jednotlivé části rozpočtového procesu u měst a obcí přiřadit k určitým subjektům:

- a) příprava rozpočtového výhledu - finanční odbor,
- b) návrh rozpočtu – finanční odbor na základě podkladů ostatních odborů a sesbíraných dat,
- c) projednávání - rada, finanční výbor,
- d) schvalování- zastupitelstvo,

- e) zveřejnění - orgán obce,
- f) plnění - orgány obce,
- g) kontrola - finanční výbor, zastupitelstvo, veřejná schůze občanů,
- h) závěrečný účet – zastupitelstvo, krajský úřad, Ministerstvo financí, auditor. ČERVENKA, 2009 [1]

2.2.1 Metody sestavování rozpočtu

Pohnutky vedoucí k efektivnosti rozpočtového procesu zapříčinily vývoj různých metod sestavování rozpočtu. Dle PROVAZNÍKOVÉ [5] se jedná o tyto postupy:

- ❖ **Indexový přístup** – v posledních letech není moc doporučován. Princip je založen na přírůstkovém způsobu – odhad a stanovení meziročních změn. Nežádoucí je zde navyšování kapitálového rozpočtu v důsledku navyšování příjmů. Příjmy jsou však zohledněny tempem růstu ekonomiky. Procentní nárůst příjmů je spojen s procentním nárůstem výdajů. Nedokonalost spočívá v neposuzování potřebnosti, ale následování historie.
- ❖ **Přístup nulové základny** – z teoretického hlediska je tento přístup nejkompexnější, ale samostatně není v praxi použitelný. Nebere totiž v potaz minulost. Metodu využívají převážně externí poradci, kteří nejsou ovlivněni jednotlivými články organizace, ale ověřují potřebnost jednotlivých nákladů s ohledem na příjmovou stránku.
- ❖ **Fixně limitovaný přístup** – aplikace jak u ústřední vlády, tak i na úrovni obcí a krajů. Sestavovaný rozpočet je fixní a v jeho rozsahu se poskytují služby. Tento přístup přináší efektivnost, organizace musí hledat při překročení rozpočtu úspory v jiné položce. V praxi se využívá spolu s dalšími prvky kontrolování např. nutný souhlas obce k navýšení počtu zaměstnanců.

- ❖ **Performance budgeting** – úmyslem je dosáhnout efektivnost a hospodárnost při dosažení stanovených cílů. Záměrem je dopracovat se požadovaných cílů a rozhodnout pomocí jaké metody to získat. Důležitost zde hraje znalost položkových údajů rozpočtu s důrazem na kvalitní sběr informací. V praxi nastává problém se zastíněním podstatnosti cíle, do popředí vstupuje technologická efektivnost a minimální nákladovost.

- ❖ **Metoda programového rozpočtování** – metoda rozhoduje o alokaci zdrojů v souvislosti se záměry jednotlivé úrovně veřejné správy. Podstatou je rozhodnutí, jaký cíl chce daná jednotka splnit. Klade se velký důraz na účelnost. Primární je zjištění záměrů a cílů vzhledem k aktuálnímu stavu. Analýza má odhalit v jaké oblasti je plýtváno finančními prostředky a kde je potřeba investovat. Následujícím krokem je srovnat a zhodnotit variace. Při analýze nákladů se nesmí zapomenout jak na prvotní náklady záměrů, tak i na jeho udržitelnost (např. provozní náklady). Záměry se skládají z jednotlivých cílů. Poslední krok je sestavení programového a finančního plánu.

Rozdělení finančních prostředků lze aplikovat přístupem:

- 1) **Shora dolů** – využití u centrálně řízené ekonomiky, rozpis číselných údajů směrem níže, skutečnost nebrána v úvahu.

 - 2) **Zdola nahoru** – nižší úrovně požadují určité finanční prostředky, které bývají často nadhodnoceny. Ústředí nemůže však takové požadavky splnit z důvodu nedostatečné příjmové stránky.

 - 3) **Kombinací předchozích dvou přístupů** – podřízené články předávají svoje návrhy nadřízené organizaci. Ta vyhoví nebo jej doporučí přepracovat, je zde možnost i společné konzultace. Poslední slovo však má nadřízený orgán.
- ČERVENKA, 2009 [1]

2.2.2 Rozpočtové zásady

Při každém kroku rozpočtového procesu je nutné dodržovat rozpočtové zásady, které jsou závazné pro celou rozpočtovou soustavu. Podstata dodržování zásad se zakládá na efektivním využití veřejných prostředků.

Platné rozpočtové zásady:

- **každoroční sestavování a schvalování rozpočtu** – výsledkem je základní finanční plán,
- **reálnost a pravdivost rozpočtu** – správný odhad zabrání větším odchylkám a tedy zkreslování rozpočtu,
- **zásada úplnosti rozpočtu, jednotnosti a průhlednosti** – slouží především k analýze a ke kontrole, jednotnost garantuje závazná rozpočtová skladba,
- **zásada dlouhodobé vyrovnanosti** – úspěchem efektivního hospodaření,
- **zásada efektivnosti, hospodárnosti a účelnosti** - souvislost s principem účelovosti,
- **publicita** – spojitost s informovaností občanů a jejich následnou kontrolou rozpočtu.

Kromě výše uvedených existují ještě další zásady, které v posledních letech již bývají často opomíjeny:

- **zásada přednosti výdajů před příjmy** – výdaje by se měly využívat k ekonomickému růstu, příjmy mají za úkol stabilizovat ekonomiku,
- **zásada omezení přesunů v rozpočtu a úhrada potřeb v rozpočtu nezajištěných** – přesuny jen na základě zákonného zmocnění
- **zásada stanovení pravidel pro období případného rozpočtového provizoria.**

BAKEŠ, 1995 [7]

2.3 Obce

Základní jednotkou územní samosprávy je obec, nazývá se též místní samospráva. Tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Stará se o všestranný rozvoj svého území a potřeby svých občanů. Klíčovým prvkem je zabezpečit pro své občany celou řadu veřejných statků, dále zmírnit tržní selhání ve svém území a využít toto území k různým aktivitám. Přitom musí vždy chránit veřejný zájem.

Základní druhy obcí v České republice:

- obce, které nejsou městy
- obce, které jsou městysem – historický typ obcí, kolem roku 1950 se přestal používat, od roku 2006 byl obnoven
- města – závislost na počtu obyvatel
- obec s pověřeným obecním úřadem - neoficiálně též obec II. stupně
- obec s rozšířenou působností - neoficiálně jako obec III. stupně
- statutární město
- hlavní město Praha

Zákon o obcích č. 128/2000 Sb., rozlišuje 2 funkce obcí – **vlastní samosprávné funkce** a **přenesené funkce**.

V samostatné působnosti vystupuje obec jako samostatný ekonomický subjekt, vlastní majetek a hospodaří s ním. Dále zabezpečuje veřejné statky a především chrání veřejné zájmy. Hospodaří dle svého rozpočtu a je zčásti nezávislá na státu.

Obec může vykonávat také úkony státní správy a **podle rozsahu přenesení** se může jednat o obec s matričním úřadem, obec se stavebním úřadem, obec s pověřeným obecním úřadem a obec s rozšířenou působností. Do přenesených činností spadá např. vydávání občanských průkazů, vydávání cestovních pasů apod.

2.3.1 Orgány obce

Mezi orgány obce v České republice řadíme zastupitelstvo obce, radu obce, starostu a jeho zástupce, obecní úřad, kontrolní a poradní orgány obce.

Zastupitelstvo obce má volební období na 4 roky, počet zastupitelů musí být lichý a záleží na velikosti obce, nejméně tedy musí být 5 zastupitelů, maximální počet je stanoven na 55. Na první schůzce zastupitelstva složí zastupitelé slib.

Zasedání zastupitelstva obce musí být nejméně jedenkrát za 3 měsíce. Jednání jsou veřejná. Pro schválení usnesení je potřeba nadpoloviční většiny všech zastupitelů. Ostatní orgány obce jsou od zastupitelstva odvozeny. Zastupitelstvo rozhoduje např. o schvalování rozpočtu obce a závěrečného účtu obce, o zřizování trvalého nebo dočasného peněžního fondu obce, schvalování programu rozvoje obce.

Rada obce je výkonným orgánem obce. Je složena ze starosty, jeho zástupce a dalších radních, kteří jsou voleni obecním zastupitelstvem. Počet členů obecní rady musí být lichý, nejméně má 5 a nejvýše 11 členů. Zasedání obecní rady jsou neveřejná. Schází se podle potřeby a usnází se většinou hlasů.

Starosta je vrcholný představitel místní samosprávy. Zastupuje obec navenek a za výkon své funkce odpovídá zastupitelstvu obce. Starostu zastupuje místostarosta. Zastupitelstvo obce může rozhodnout o potřebě více místostarostů a svěřit jim zabezpečování určitých úkolů v samostatné působnosti. Místostarosta zastupuje starostu v době jeho nepřítomnosti.

Hlavním úkolem **obecního úřadu** je plnit všechny činnosti související se samosprávou i přenesenou působností obce. Prvotní je zajistit veřejné statky a dále plnit úkoly uložené radou nebo zastupitelstvem obce a napomáhat výborům a komisím při jejich činnostech.

Kontrolní a poradní orgány obce zřizuje zastupitelstvo obce. Zastupitelstvo obce zřizuje vždy finanční výbor a kontrolní výbor. Tyto výbory jsou nejméně tříčlenné. Působnost výborů je zaměřena pouze na oblast samostatné působnosti obce.

Komise se stane orgánem obce, jestliže je jí svěřen výkon přenesené působnosti v určitých věcech. Jinak je komise jen orgánem rady obce. DENÍK VEŘEJNÉ SPRÁVY, 2007 [9].

2.3.2 Rozpočet obce

Při sestavování rozpočtu je prvotní oddělit běžné hospodaření od investičního, tedy sestavuje se rozpočet ve dvou částech - **běžný a kapitálový** (druhovému třídění).

Běžný rozpočet zahrnuje běžné příjmy a běžné výdaje. Slovo běžné představuje především pojem opakující.

Příjmy v běžném rozpočtu se dělí na:

- daňové – svěřené a sdílené daně, místní daně, správní poplatky,
- nedaňové – např. příjmy z pronájmu majetku, zisk z podnikání,
- přijaté transfery – např. běžné dotace, přijaté dary.

Výdaj běžného rozpočtu je výdaj např. na veřejný pořádek, veřejnou správu, bydlení atd.

Důležité je sestavovat rozpočet jako vyrovnaný nebo přebytkový. Jakýkoliv deficitní běžný rozpočet ukazuje na špatné hospodaření obce a následkem je růst dluhové služby.

Kapitálový rozpočet zachycuje příjmy a výdaje jednorázové a neopakovatelné. Jednorázové příjmy jsou příjmy např. z prodeje majetku, přebytek běžného rozpočtu. Kapitálové výdaje jsou spojeny se slovem investice a z toho tedy vyplývá, že se jedná o poměrně velké finanční částky. Kapitálové výdaje jsou např. výdaje na nákup obligací, kapitálové dotace jiným rozpočtům.

V praxi je skoro nemožné, aby tento rozpočet byl přebytkový. V posledních letech se totiž mezi kapitálové příjmy řadí nejvíce dotace, které jsou podmíněny určitým investováním a přebytek finančních prostředků podléhá finančnímu vypořádání a tedy i odvodům. PEKOVÁ, 2008 [4]

Zákon o rozpočtových pravidlech č.250/2000 Sb. přikazuje zpracovávat nejen územní rozpočty v třídění podle rozpočtové skladby. Rozpočtová skladba je stanovena vyhláškou Ministerstva financí a vychází z celé řady zákonů a jiných právních předpisů, které mají na rozpočtovou skladbu dopad.

Tato klasifikace poskytuje jednotnost a přehlednost, analýzu příjmů a výdajů, sumarizaci příjmů a výdajů s využitím konsolidace a potřebné informace pro rozpočtovou politiku. PROVAZNÍKOVÁ, 2009 [5]

Rozpočtová skladba třídí příjmy a výdaje **z hlediska:**

- **kapitolního nebo odpovědnostního** – povinné u státního rozpočtu u obcí a krajů dobrovolné,
- **druhového** – povinné pro celou rozpočtovou soustavu,
- **odvětvového** – u územních rozpočtů třídí veškeré výdajové operace, ale jen některé nedaňové a kapitálové příjmy,
- **konsolidačního** – tzv. záznamové jednotky. PEKOVÁ, 2004 [3]

2.3.3 Rozpočtový výhled

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ukládá obcím i krajům od roku 2001 sestavovat kromě ročního rozpočtu i rozpočtový výhled. Je to nástroj, který využívá i ta nejmenší obec. Musí být sestaven alespoň ve čtyřech základních ukazatelích: **celkové příjmy, celkové výdaje, celkové pohledávky, celkové závazky**. V zákoně se dále uvádí, že rozpočet obce vychází z rozpočtového výhledu. Avšak není striktně vázán údaji, které byly schváleny v rozpočtovém výhledu. Zpracování rozpočtového výhledu umožňuje především zlepšení a zjednodušení

zpracování rozpočtu běžného roku. Problémem je schopnost odhadnout krátkodobé a střednědobé odhady příjmů, výdajů a jejich meziročního vývoje. PROVAZNÍKOVÁ, 2009 [5]

2.4 Analýzy zaměřené na rozpočtový proces

V posledních letech bylo provedeno mnoho průzkumů zaměřených na komunální rozpočty, avšak zaměřených na rozpočtový proces jich bylo méně. Přiblížena jsou data ze dvou uskutečněných studií. Každá analýza byla provedena v jiném roce.

Oba dva výzkumy však měly stejný závěr týkající se zveřejňování rozpočtové dokumentace. Sedmihradská poukazuje na to, že čím kvalitnější budou zveřejněné informace, tím vyšší bude spoluúčast občanů na rozhodování v obci a na kontrole hospodaření vedení obce. Závěr z průzkumu roku 2008 je formulován zcela totožně. Rozpočtová dokumentace je nedostatečná, není přizpůsobena konečnému uživateli, tedy občanovi bez zvláštních účetních nebo ekonomických znalostí.

1. studie

V letech 2003 a 2005 byl proveden výzkum rozpočtového procesu obcí v České republice, který byl zaměřen na použití rozpočtových metod a nástrojů u zkoumaných obcí. Data zpracovala Lucie Sedmihradská, Vysoká škola ekonomická v Praze. Výzkum proběhl formou dotazníku, který byl rozeslán všem správcům rozpočtu na všechny obce s pověřeným obecním úřadem. Návratnost byla 72,1 %.

Vybrané otázky z dotazníku :

- Existuje ve Vaší obci závazný rozpočtový kalendář?
22 % ANO 16 % PŘIPRAVUJEME
- Používáte rozpočtový výhled?
63,6 % ANO 13,2 % PŘIPRAVUJEME
- Obsahuje zveřejněný návrh rozpočtu vysvětlující komentář?
52 % ANO

Provedený průzkum ukázal, že proces zavedení programově-výkonového rozpočtování je dost náročný na administrativní kapacitu obce, a tak nelze do budoucnosti očekávat použití této metody u malých a středních obcí. Zkoumané obce používají jen v omezené míře nové rozpočtové nástroje a metody. Dostatečná metodická podpora obcí ze strany ministerstva financí a krajů by pomohla k zavedení nových metod. [10] VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE, 2006

2. studie

Další zajímavý průzkum provedla společnost Transparency International v roce 2008. Oslovila 39 obcí, z každého kraje bylo osloveno krajské město, jedno bývalé okresní město a jedna obec s přenesenou rozšířenou působností. Cílem bylo získat informace o rozpočtování a souvisejícím zapojování veřejnosti do rozpočtového procesu.

Vybrané otázky :

- Má obec směrnici pro vyřizování žádostí o informace?
85 % ANO 15% NE
- Má obec směrnici o zveřejňování rozpočtu?
18 % ANO 82 % NE
- Má obec zpracovaný aktualizovaný rozpočtový výhled?
62 % ANO 38 % NE
- Používá obec přírůstkovou metodu rozpočtování?
59 % ANO 8 % NE 33% neuvádí

Výsledek průzkumu ukázal na nepříliš vysokou úroveň zpracování rozpočtové dokumentace, na nedostatky ve zveřejňování rozpočtové dokumentace a na nezájem obyvatelstva se zapojit do rozpočtového procesu. [11] TRANSPARENCY INTERNATIONAL, 2009

3 Metodika

Cílem bakalářské práce je dle zadání analyzovat téma Rozpočtový proces obcí v ČR. Práce je rozdělena na dvě části – teoretickou a praktickou.

První část je věnována soustavě poznatků čerpaných z dostupných zdrojů. Důraz je kladen na popsání základních informací, metod, funkcí a specifikací. Byly použity především stěžejní literární prameny – kniha *Hospodaření a finance územní samosprávy* (Peková, 2004) a kniha *Financování měst, obcí a regionů, teorie a praxe* (Provazníková, 2009), *doplněné o studie zaměřené na komunální rozpočty. Důležitým východiskem při zpracování práce byly analýzy zaměřené na rozpočtový proces obcí - Možnosti využití nových rozpočtových metod a nástrojů v rozpočtovém procesu obcí ČR a Průzkum obecních rozpočtů a souvisejícího zapojování veřejnosti.*

Druhá část podává informace o aplikaci teoretických poznatků v praxi. Vybrané je město Milevsko a obec Přeborov. Město přísluší do kategorie obcí s počtem obyvatel do 10 000 a obec Přeborov do počtu 200 obyvatel. Do správního obvodu obce s pověřeným obecním úřadem Milevsko patří obec Přeborov.

Cílem je naznačit rozpočtový proces ve velké a v malé obci. Srovnávání je zaměřeno na rozdílnost samotné struktury úřadu a následného chodu.

Pozornost je věnována plnění rozpočtů sledovaných organizací, výdajové stránce – provozní a investiční náklady, příjmové stránce – daňové a nedaňové příjmy.

Práce je dále zaměřena na přípravu samotného rozpočtu, tedy na časový rozvrh jednotlivých kroků. Je provedena analýza plnění, kontroly a aktualizace (změny) rozpočtu.

Literární rešerše umožnila stanovit následující kritéria hodnocení:

- 1) Soulad sestavení rozpočtu s programovým prohlášením představitelů obce.
- 2) Propojení plánu rozvoje obce s rozpočtem obce, stanovení pořadí investic.
- 3) Rozpočtový výhled, jeho využití, sestavení a aktualizace.

- 4) Dodržování rozpočtových zásad u vybraných organizací.
- 5) Metoda používaná k sestavování rozpočtu.
- 6) Způsob informovanosti občanů o rozpočtu.
- 7) Lidské zdroje podílející se na rozpočtovém procesu.
- 8) Zákony, které musí být dodržovány při rozpočtovém procesu.

Pro rozbory praktické části jsou přikládány tabulky a grafy, které nejlépe prezentují výsledky. Nejdůležitějším ukazatelem pro rozbory plnění se stal ukazatel procentního plnění.

Praktická část je podrobena dílčím analýzám, které mají za úkol ukázat v jednotlivé obci, jak u ní dílčí části procesu probíhají. Předmětem praktické části je i získat některé poznatky, které by určily, že velikost obce je důležitá při rozpočtovém procesu.

Závěrem této práce je zhodnocení, zda jednotlivé fáze rozpočtového procesu vybraných obcí korespondují se zásadami a doporučeními, které jsou definovány v literární části bakalářské práce. Výsledkem jsou doporučené návrhy na změny u jednotlivých obcích.

K analýze byly využity vlastní poznatky a dokumenty finančního odboru Městského úřadu Milevsko, výkazy obce Přeborov a informace z osobního rozhovoru se starostou obce Přeborov s panem Josefem Nedvědem.

Analyzovaná data jsou čerpána po sobě jdoucích obdobích rok 2006, 2007, 2008, 2009, 2010. Informace byly získány na finančním odboru Městského úřadu v Milevsku a na Obecním úřadě v Přeborově.

4 Řešení a výsledky

4.1 Charakteristika města

Základní údaje

Oficiální název:	Město Milevsko
Adresa:	nám. E. Beneše 420 399 01 Milevsko
IČ:	00249831
DIČ:	CZ00249831
Umístění:	Jihočeský kraj
Počet obyvatel:	9 128
První písemná zpráva:	rok 1183

Městský úřad:

- Počet zaměstnanců 86
- Počet členů rady 7
- Počet členů zastupitelstva 21
- Odbory - Vedení, sekretariát, kontrola
Útvar tajemníka
Odbor vnitřních věcí
Odbor živnostenský
Odbor životního prostředí
Odbor regionálního rozvoje
Odbor sociálních věcí
Odbor dopravy

Odbor investic a správy majetku

Odbor finanční

Komise zřízené Radou města Milevska	Bytová komise
	Dopravní komise
	Investiční komise
	Komise pro místní části
	Komise sociální
	Komise sportovní
	Komise životního prostředí
	Energetická komise
	Komise pro regionální rozvoj
	Mediální komise

Výbory zřízené Zastupitelstvem města Milevska	Finanční výbor
	Kontrolní výbor
	Výbor pro školství
	Výbor pro kulturu

Organizační složky města	Místní knihovna ve Velké
	Místní knihovna ve Dmýšticích
	Městské kino Milevsko
	Sbor dobrovolných hasičů

Orgán obce	Městská policie Milevsko
------------	--------------------------

Město Milevsko je obcí s rozšířenou působností. Do správního obvodu, ve kterém vykonává svou působnost spadají obce :

Bernartice, Borovany,	Božetice, Branice,	Hrazany, Hrejkovice,
Chyšky, Jetětice,	Jíckovice,	Kostelec nad Vltavou,
Kovářov, Křižanov,	Kučeř, Květov,	Milevsko, Okroulá,

Osek, Přeborov,
Vlksice, Zbelítov,

Přeštěnice, Sepekov,
Zběšičky a Zhoř.

Stehlovice, Veselíčko,

Město Milevsko kromě **veřejné** činnosti vykonává i **ekonomickou** činnost. Z tohoto důvodu účetní jednotka sleduje, eviduje a účtuje odděleně o hlavní činnosti(veřejné) a hospodářské(ekonomické) činnosti. Hlavní činností se rozumí činnost veřejnoprávní, která souvisí s výkonem působnosti účetní jednotky v oblasti veřejné správy. Naproti tomu hospodářská činnost nesouvisí s výkonem působnosti v oblasti veřejné správy, ale je uskutečňována za účelem získání příjmů, které jsou předmětem daně dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Hlavním posláním hospodářské činnosti jsou pronájmy bytových a nebytových prostor. Hlavní činnost používá rozpočtovou skladbu, hospodářská činnost účtuje jako podnikatel s drobnými rozdíly (např. účtování odpisů), které stanovuje legislativa. Město Milevsko je plátcem daně z přidané hodnoty v souladu se zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty.

4.1.1 Sestavování rozpočtu

Tvorba rozpočtu začíná návrhem základních údajů vedoucího finančního odboru. Návrh vychází z rozpočtového výhledu s ohledem na současnou ekonomickou situaci města a obsahuje limity, které by neměly být překročeny při sestavování rozpočtu. Tento návrh je projednán na úrovni vedení, poté jsou s ním seznámeni na koordinační poradě všichni vedoucí odborů. Následně správce rozpočtu předá tyto limity referentům odboru finančního, kteří připraví tabulky (tzv. pracovní návrh rozpočtu) dle jednotlivých příkazců rozpočtových operací s nastavením maximálních limitů. Jednotliví příkazci rozpočtu vyplní tabulky a vrátí je na odbor finanční. Překročení schvaluje vedoucí odboru finančního. Přesto však platí pravidlo, ten kdo chce překročit musí také navrhnout, kde je možné zase na druhé straně ušetřit. Rozpočet je sestavován podle paragrafů a položek, u hospodářské činnosti podle středisek. K minimálním rozdílům oproti rozpočtovému výhledu dochází v oblasti běžného rozpočtu. Opakem je kapitálový rozpočet, ten se odchyľuje ve větší míře od rozpočtového výhledu. Přestože

existuje soupis investic, které město chce postupně provést, dochází v posledních letech k realizaci i jiných investic. Odbor regionálního rozvoje hlídá vyhlášení dotačních programů. Jakmile je vyhlášen program, který umožní realizovat investici, na kterou město nemá dostatek finančních prostředků a nejspíše by nikdy nemělo, město se přihlásí na dotační výzvu. V posledních letech se jednalo např. o vybudování nových sportovních šaten nebo o rekonstrukci kulturního domu.

Jakmile jsou odevzdány návrhy jednotlivých příkazců rozpočtových operací, sestaví správce rozpočtu (vedoucí finančního odboru) prvotní verzi pro Radu města Milevska a pro finanční výbor. Správce rozpočtu upozorní předsedu finančního výboru, že je potřeba uskutečnit zasedání. Na zasedání výboru jeho členové se správcem rozpočtu a hlavní účetní provedou první úpravy rozpočtu. Následně probíhá diskuse s jednotlivými příkazy rozpočtových operací, kterých se škrty týkají. Vyjednané úpravy zapracuje správce rozpočtu, zabezpečí jeho zveřejnění a předá konečnou verzi pro zastupitelstvo. Poslední fází je projednání na zastupitelstvu, zde dochází k diskusi, otázky zodpovídá vedoucí finančního odboru a hlavní účetní. Obec by uvítala podněty ze strany občanů při zpracování návrhu, avšak občané tuto možnost nevyužívají a podněty podávají až na zastupitelstvu.

Pracovní, zveřejněný návrh i samotný schválený rozpočet obsahuje kromě tabulek i vysvětlující komentáře. Způsob zveřejnění je na úřední desce, internetu i v místním periodiku.

Prioritou města Milevska je schválení rozpočtu do konce roku a zamezení hospodaření v rámci rozpočtového provizoria.

Město Milevsko nemá zpracován závazný rozpočtový kalendář jako časový plán činností nutných k přípravě, projednávání a schválení rozpočtu. Při sestavování rozpočtu se vychází ze Směrnice města Milevska. Jednotlivé kroky sestavování rozpočtu, které nejsou ve směrnici definovány, jsou v plné kompetenci vedoucího odboru finančního. Ten v písemné formě předává jednotlivým referentům termíny, které je potřeba dodržet pro hladký průběh sestavování rozpočtu.

Tab. č. 1 Fáze sestavování rozpočtu

fáze	zodpovědnost	termín
potvrzení základních údajů - limit běžných výdajů, salda P a V, krytí schodku vlastními prostředky, stav na účtech	správce rozpočtu	11.září
seznámení příkazců rozpočtových operací s potvrzenými základními údaji rozpočtu společně s návrhem proporcí rozpočtu, oznámení finančních	finanční odbor	15. září
odevzdání rozpočtových požadavků - návrhu dílčích rozpočtů, porady vedení (dohadovací řízení)	jednotlivé odbory	31.října
zpracování finální verze pro Radu města Milevska a pro finanční výbor	správce rozpočtu	13.listopadu
odevzdání materiálu pro distribuci radě města a finančnímu výboru	správce rozpočtu	19.listopadu
zasedání finančního výboru	předseda finančního výboru	27.listopadu
zasedání Rady města Milevska	rada	27.listopadu
zpracování finální verze pro zastupitelstvo jako návrh rady města včetně zakomponovaných podnětů (RM, FV)	správce rozpočtu	30.listopadu
zveřejnění návrhu rozpočtu	správce rozpočtu	1.prosince
odevzdat materiál pro distribuci zastupitelstvu	správce rozpočtu	7.prosince
schválení rozpočtu	zastupitelstvo	31.prosince

Pramen: Směrnice města Milevska, rozpis vedoucího odboru finančního, vlastní zkušenosti

4.1.2 Plnění rozpočtu

V důsledku rozsáhlé agendy účetní jednotky a zákona č. 320/2001 Sb. , o finanční kontrole zajišťují plnění rozpočtu osoby odpovědné. Jedná se o :

- příkazce operace I. – vedoucí zaměstnanec, starosta, místostarosta, tajemník, popřípadě pověřený zaměstnanec,
- příkazce operace II. – zaměstnanec, který je pověřen nakládáním s rozpočtovými prostředky,
- správce rozpočtu – vedoucí odboru finančního, který je pověřen správou rozpočtu,
- hlavní účetní I. – zaměstnanec pověřený vedením účetnictví hlavní činnosti,
- hlavní účetní II. – zaměstnanec pověřený vedením účetnictví hospodářské činnosti.

Příkazce operace I. a příkazce operace II. jsou osoby odpovědné za plnění rozpočtu. Svým podpisem na účetních dokladech ztvrzují správnost obsahu účetního dokladu včetně jeho krytí . Při jakékoliv změně předávají své návrhy na změnu rozpočtu správci rozpočtu. Konzultují se správcem rozpočtu přesuny finančních prostředků.

Dokumenty týkající se plnění rozpočtu předávají odpovědné osoby na finanční odbor. Zde dochází ke kontrole jak na straně rozpočtových příjmů tak i rozpočtových výdajů. V rámci rozpočtových výdajů po podepsání operace příkazci dojde k předání na finanční odbor. Zde dojde ke kontrole a následně k zaplacení. Hlavní účetní a správce rozpočtu potvrdí svým podpisem možnost proplacení. Rozpočtové příjmy kontroluje odbor finanční, jelikož důležité je sledovat, kdy a jaké peněžní prostředky jsou připsány na účty města Milevska. V hlavní činnosti se jedná většinou o kontrolu plnění dotací v návaznosti na dotační dopisy.

Plnění rozpočtu se sleduje ve výkazu pro hodnocení plnění – označení FIN 2 – 12 M. Každý měsíc uzavře účetní jednotka účetnictví a předloží výkazy (040 - Výkaz pro hodnocení plnění územních samosprávných celků, příspěvkových organizací a

regionálních rad; 060 – Rozvaha organizačních složek státu, územních samosprávných celků, příspěvkových organizací a regionálních rad; Výkaz zisků a ztrát; Příloha účetní závěrky), na Krajský úřad Jihočeského kraje. Rokem 2010 dochází ke změně, kdy obec bude předávat výkazy přímo na Ministerstvo financí České republiky.

Z níže uvedené tabulky č.2 je zřejmé, že každý měsíc dochází postupně k naplnění upraveného rozpočtu skutečností. Naplnění jak příjmů tak i výdajů k 30.9.2009 se pohybuje přes 60% (příjmy 69,14% a výdaje 62,63%). Na základě plnění příjmů a výdajů Města Milevska za období 9/2009 je možné říci, že upravený rozpočet je nastaven správně. Nikde nedochází k překročení upraveného rozpočtu ani k nenaplnění příjmů upraveného rozpočtu. Odchylku ukazuje jen plnění kapitálových výdajů a dlouhodobé přijaté půjčené prostředky. Oba ukazatele se týkají investiční akce, která bude ukončena během posledních měsíců daného roku. Tedy v období 9/2009 až 12/2009 poroste čerpání úvěru a zároveň kapitálové výdaje.

Tab. č. 2 Plnění příjmů a výdajů města Milevska za období 9/2009 (v tis. Kč)

Hospodaření běžného roku	upravený rozpočet	skutečnost	% plnění (skutečnost/upravený rozpočet)
Příjmy celkem	224 550,30	155 259,82	69,14
Daňové příjmy	93 370,00	68 527,47	73,39
Nedaňové příjmy	7 616,60	5 899,97	77,46
Kapitálový příjmy	0,00	0,00	-
Přijaté transfery	123 563,70	80 832,38	65,42
Výdaje celkem	257 729,40	161 417,42	62,63
Běžné výdaje	174 616,40	137 378,78	78,67
Kapitálový výdaje	83 113,00	24 038,64	28,92
Saldo příjmů a výdajů	-25 080,00	-6 157,60	-
Dlouhodobé přijaté půjčené prostředky	16 000,00	3 821,44	23,88
Uhrazené splátky půjček	-4 142,00	-2 706,00	65,33
Změna stavu na bank.účtech	-13 222,00	-5 042,16	-

Pramen: Výkaz 040 města Milevska

4.1.3 Kontrola plnění rozpočtu

Kontrolu plnění rozpočtu během roku provádí odbor finanční. Účetní doklady organizace jsou předávány mezi jednotlivými odbory vnitřní poštou, v důsledku potřeby dodržování termínů byla vytvořena Směrnice o oběhu účetních dokladů. Ta napomáhá zajistit reálnost, pravdivost a úplnost předkládaných dokladů. Směrnice byla vytvořena pro zajištění správnosti plnění rozpočtu. O průběžnou kontrolu během rozpočtového období se stará kromě referentů odboru finančního i vedoucí finančního odboru. Kontrola plnění rozpočtu je zaměřena na straně příjmů především na určení položek, které nejsou oproti předpokladu schváleného (popřípadě upraveného) rozpočtu řádně naplňovány. V případě výdajů směřuje kontrola k identifikaci skutečností, které vedly k výrazněji vyššímu plnění oproti předpokládanému vývoji. Vysvětlení o odlišnostech plnění předkládají příkazci operací písemně vedoucímu finančního odboru. Tato vysvětlení bývají často impulsem k rozpočtové změně a k realizování rozpočtového opatření.

Vedoucí odboru finančního po uzavření měsíce provádí kontrolu plnění rozpočtu a sestavuje Výkaz o plnění příjmů a výdajů Města Milevska. Tento výkaz předává ihned ke zveřejnění na internetové stránky města.

Na plnění rozpočtu dohlíží i vnitřní auditor. Ten střeží zejména výdajovou stránku. Kontroluje výdajové doklady, jejich předepsané náležitosti a sleduje zda dané výdaje byly rozpočtovány.

Územní samosprávný celek je povinen si nechat přezkoumat své hospodaření za uplynulý rok. Město Milevsko má sepsanou smlouvu o zajištění přezkoumání s auditorskou společností. Zatím vždy tomu tak bylo, nikdy se nevyužil přezkum od krajského úřadu. Auditor provádí přezkum u obce během měsíce března. Obdržená zpráva o přezkoumání hospodaření obce je součástí závěrečného účtu. Veškeré podklady k závěrečnému účtu a jeho projednávání v zastupitelstvu jsou shromažďovány vedoucímu odboru finančního.

Tabulka č.3 ukazuje, jak se liší schválený rozpočet od upraveného rozpočtu. Představuje skutečné plnění příjmů a výdajů ve srovnání s upraveným rozpočtem. Upravený rozpočet příjmů nebyl ve skutečnosti splněn (splněno jen na 88,58 %), rozdíl je způsoben neobdržením dotace na ukončenou investici. Dotace bude poukázána až po kontrole, která proběhne v roce 2010, přestože peníze souvisí s investiční akcí roku 2009, peníze město obdrží až v následujícím roce. Plnění výdajů k upravenému rozpočtu je plněno na 99,11 %, toto číslo ukazuje na úplnost rozpočtu, vše je rozpočtováno.

Tab. č. 3 Plnění příjmů a výdajů města Milevska za období 12/2009 (v tis. Kč)

Ukazatel rozpočtu	schválený rozpočet	upravený rozpočet	skutečnost	% plnění (skutečnost/upravený rozpočet)
Příjmy po konsolidaci	142 570,00	238 671,50	211 403,36	88,58
Výdaje po konsolidaci	167 650,00	271 489,60	269 072,55	99,11

Pramen: Výkaz 040 města Milevska

V důsledku ekonomické krize došlo k poklesu daňových příjmů pro obec. Daňové příjmy ve schváleném rozpočtu jsou vyšší než v upraveném. V důsledku sledování plnění příjmů došlo k úpravě, i tak daňové příjmy nedosáhly snížené hranice. Opakem se staly vlastní nedaňové příjmy, které se rozpočtovým opatřením zvyšovaly, ke splnění rovněž nedošlo. Celkové plnění vlastních příjmů je 94,58 %. Rozbor vlastních příjmů je proveden v tabulce č.4

Tab. č. 4 Plnění vlastních příjmů města Milevska za období 12/2009 (v tis. Kč)

Vlastní příjmy	schválený rozpočet	upravený rozpočet	skutečnost	% plnění (skutečnost/upravený rozpočet)
Daňové	103 120,00	93 370,00	88 246,36	94,51
Vlastní nedaňové	6 300,00	7 446,60	7 103,87	95,40
Vlastní kapitálové	0,00	0,00	0,00	-
Celkem vlastní příjmy	109 420,00	100 816,60	95 350,23	94,58

Pramen: Výkaz 040 města Milevska

Na výrazné překročení upozorňuje ukazatel rozpočtu ostatní a jiné příjmy, jedná se o překročení o 47,48 %. Překročení způsobilo zaplacení odpisů hospodářské činnosti do hlavní činnosti. Jednalo se o zaplacení odpisů z předešlých let a vyplnění mezery investičních dotací, kdy město investovalo, ale dotaci obdrží až v následujícím roce.

Tab. č. 5 Plnění příjmů města Milevska za období 12/2009 (v tis. Kč)

Ukazatel rozpočtu	schválený rozpočet	upravený rozpočet	skutečnost	% plnění (skutečnost/upravený rozpočet)
Vlastní příjmy	109 420,00	100 816,60	95 350,23	94,58
Neinvestiční dotace	19 628,30	89 709,20	89 608,02	99,89
Investiční dotace	883,00	35 335,90	7 553,08	21,38
Ostatní, jiné příjmy	12 638,70	12 809,80	18 892,03	147,48
Celkem příjmy po konsolidaci	142 570,00	238 671,50	211 403,36	88,58

Pramen: Výkaz 040 města Milevska

Překročení běžných výdajů (tabulka č.6) po konsolidaci bylo způsobeno položkou 5362 (Platby daní a poplatků státnímu rozpočtu). Na této položce je zaúčtována daň z přidané hodnoty, tato daň znamená nadměrný odpočet vůči finančnímu úřadu. Finanční úřad již neposlal odpočet v roce 2009, tak tedy položka nebyla snížena a způsobila navýšení běžných výdajů.

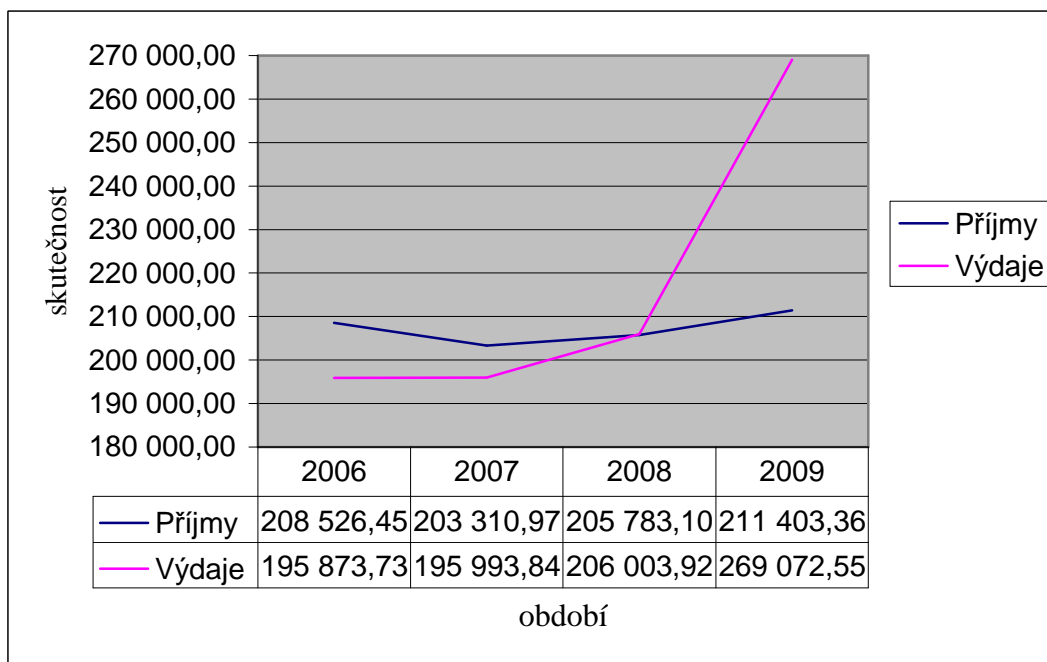
Tab. č. 6 Plnění výdajů města Milevska za období 12/2009 (v tis. Kč)

Ukazatel rozpočtu	schválený rozpočet	upravený rozpočet	skutečnost	% plnění (skutečnost/upravený rozpočet)
Běžné výdaje po konsolidaci	116 475,00	190 309,40	191 774,94	100,77
Kapitálové výdaje po konsolidaci	51 175,00	81 180,20	77 297,61	95,22
Celkem výdaje po konsolidaci	167 650,00	271 489,60	269 072,55	99,11

Pramen: Výkaz 040 města Milevska

Graf č. 1 prezentuje skutečnost plnění příjmů a výdajů za období 2006-2009. Příjmy v uvedených letech se pohybují v užším rozmezí 203 mil. Kč až 211 mil. Kč. Výdaje již se pohybují ve větším rozmezí – 195 mil. Kč až 269 mil. Kč. Patrný nárůst je rok 2009. Tento rok je nositelem velkých investičních akcí – projekt „Milevsko- centrum zdravého životního stylu – zkvalitnění infrastruktury pro volný čas – 1.etapa“, projekt „Výstavba III. Etapy skládky Jenišovice“, projekt „Modernizace Mateřské školy Pastelka“.

Graf č. 1 Skutečnost ve sledovaných letech (v tis. Kč)

Pramen: Výkazy 040 města Milevska

4.1.4 Metoda sestavování rozpočtu

Město Milevsko při sestavování rozpočtu nepoužívá výhradně žádnou z uvedených metod v literární rešerši. Upřednostňuje kombinaci tří výše popsaných metod a to metodu indexového přístupu, programového rozpočtování a fixně limitovaného přístupu. Metoda fixně limitovaného přístupu je využívána především u příspěvkových organizací.

4.1.5 Dodržování rozpočtových zásad

Využit veřejné prostředky efektivně je prioritou města Milevska. Při sestavování rozpočtu dodržuje platné rozpočtové zásady:

- každoročně sestavuje a schvaluje rozpočet,
- provádí správný odhad rozpočtu,
- zabezpečuje úplnost, jednotnost a průhlednost rozpočtu,
- efektivně, hospodárně a účinně plní rozpočet,
- uveřejňuje informace týkající se rozpočtu.

Jediná zásada, která není plně respektována, je zásada dlouhodobé vyrovnanosti. Nedodržení zásady je způsobeno realizací velkých investičních akcí. V posledních dvou letech se město snaží využít ve velké míře dotační tituly. To však způsobuje nevyrovnanost rozpočtu. Město Milevsko sleduje vyhlášení dotačních programů, jež jsou v kompetenci odboru regionálního rozvoje. Dotační programy se využívají tam, kde by město těžko v budoucnosti mohlo samo danou akci realizovat, a to tedy i přes určitou zadluženost.

Hospodárnost město zajišťuje prostřednictvím výběrových řízení, které se řídí Zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách., a dále vnitřními směrnicemi Města Milevska. Jedna z platných směrnic upravuje již zakázky v řádech tisíců Kč. Z hlediska opatrnosti se již na stokorunové objednávky zjišťují alespoň 2 dodavatele, aby bylo možné porovnání cen.

Město si nechalo v roce 2007 vypracovat Strategii rozvoje města Milevska. V této strategii je přehled projektů a projektových námětů, které jsou pro jednotlivé oblasti života a vývoje města důležité. Město při sestavování kapitálové části rozpočtu vychází i z tohoto dokumentu. Zásada účelnosti je dodržována.

Z výše uvedené tabulky č.3 je patrné, že procentní plnění příjmů je 88,59% a výdajů 99,11%, obě čísla jsou vysoká, lze tedy říci, že odhad rozpočtu vcelku správný.

4.1.6 Rozpočtový výhled

Město Milevsko má povinnost dle zákona č. 250/2000 Sb. , o rozpočtových pravidlech územních samosprávných celků, sestavovat rozpočtový výhled . Město tuto povinnost splňuje a sestavuje rozpočtový výhled na období 2 let. V současné době je platný rozpočtový výhled 2010-2011, jež byl předložen zastupitelstvu ke schválení v roce 2008 a nahradil rozpočtový výhled 2009-2010 schválený v roce 2007. Pro aktualizaci rozpočtového výhledu se rozhodl sám vedoucí odboru finančního v důsledku odlišného časového rozložení investičních akcí. Rozpočtový výhled využívá město jako pomocný podklad při sestavování návrhu rozpočtu. Důležitá je však skutečnost plánovaných investic až při sestavování rozpočtu. Rozpočtový výhled predikuje především, jak město v budoucnosti chce spravovat finanční prostředky.

Tab. č. 7 Rok 2009 skutečnost a predikce (v tis. Kč)

Ukazatel rozpočtu	schválený rozpočet	upravený rozpočet	skutečnost	rozpočtový výhled
Příjmy po konsolidaci	142 570,00	238 671,50	211 403,36	199 690,00
Výdaje po konsolidaci	167 650,00	271 489,60	269 072,55	220 450,00

Pramen : Rozpočtový výhled města Milevska, výkaz 040 města Milevska

Z níže uvedené tabulky č.8 je patrné, že ne vždy je rozpočtový výhled předmětný. Rok 2010 je v tabulce uveden 3 krát – poprvé v rozpočtovém výhledu 2009-2010, podruhé v rozpočtovém výhledu 2010-2011 a potřetí v rozpočtu schváleném na rok 2010. Kapitálové výdaje se mění v závislosti na dotačních programech, a to se odráží tedy i v rozpočtovém výhledu.

Tab. č. 8 Výhled (v tis. Kč)

Kapitálový výdaje	Rozpočtový výhled 2009-2010		Rozpočtový výhled 2010-2011		RS 2010
22 - Doprava	6 625,00	850,00	3 000,00	8 000,00	4 015,00
23 - Vodní hospodářství	5 000,00	16 500,00	3 000,00	11 000,00	15 100,00
31 - Vzdělávání	1 000,00	1 000,00	300,00	500,00	0,00
33 - Kultura	1 400,00	1 000,00	0,00	0,00	0,00
34 - Tělovýchova	0,00	0,00	0,00	1 000,00	13 530,00
36 - Bydlení	6 300,00	3 300,00	14 000,00	1 700,00	200,00
37 - Ochrana živ. prostředí	22 550,00	90,00	90,00	2 000,00	1 590,00
43 - Sociální péče a pomoc	0,00	0,00	21 000,00	0,00	115,00
53 - Bezpečnost	0,00	0,00	0,00	0,00	1 900,00
61 - Územní samospráva	14 050,00	550,00	5 200,00	1 500,00	382,00
64 - Ostatní činnosti	0,00	1 000,00	570,00	3 610,00	0,00
Celkem	56 925,00	24 290,00	47 160,00	29 310,00	36 832,00

Pramen : Rozpočtový výhled města Milevska pro období 2009-2010 a 2010-2011, Rozpočet schválený 2010

4.1.7 Rozpočtové změny

V průběhu roku dochází k rozporu mezi skutečností a schváleným popř. upraveným rozpočtem. Tyto rozpory mohou být způsobeny různými skutečnostmi. Může se buď jednat o krátkodobý rozpor, kde není potřeba činit rozpočtovou změnu nebo o definitivní rozpor, a zde je potřeba realizovat rozpočtovou změnu. V roce 2009 bylo provedeno 6 rozpočtových změn s 103 rozpočtovými opatřeními. V příjmech došlo k navýšení o 96 101 500 Kč a ve výdajích k navýšení o 103 839 600 Kč. Důvody provedení byly přiznané dotace z rozpočtu kraje a ze státního rozpočtu včetně jejich promítnutí do výdajů, snížení daňových příjmů v závislosti na vývoji ekonomické situace a aktualizaci výdajů.

Podklady pro návrh na rozpočtovou změnu shromažďuje vedoucí finančního odboru. Ten zpracuje z dodaných podkladů materiál, který předá ke schválení jen radě (v rámci

zmocnění) nebo i zastupitelstvu. Rozpočtové změny neprovádí finanční odbor intervalově, však dle potřeby.

4.1.8 Plán Obce

V roce 2007 město zadalo vypracovat dokument Strategii rozvoje města Milevska. Podkladem byly analýzy, jednání s představiteli a zástupci města a dalšími partnery. Dokument navrhuje směry dlouhodobého rozvoje města a byl předložen radě i zastupitelstvu. Vypracovaná strategie je určitým podkladem pro realizaci investičních akcí ve spojitosti s dotačními tituly. Avšak kromě uvedené strategie má velký vliv na budoucnost obce i programové prohlášení vítězné strany komunálních voleb.

V současné době má platnost Programové prohlášení na volební období 2006-2010. Vydané prohlášení obsahuje priority na příslušné volební období v jednotlivých oblastech. Prohlášení je rozděleno na 2 části. Jedna se týká oblasti veřejné správy, především poskytování služeb úřadu s ohledem na maximální komfort a informovanost. Druhá část zaujímá 11 oblastí – finance, doprava, infrastruktura, bezpečnost, školství, sociální věci a zdravotnictví, zaměstnanost, kultura a památková péče, regionální rozvoje a cestovní ruch, bydlení, životní prostředí a sport. Každá oblast zahrnuje určitou prioritu.

Při volbách zde vystupuje několik politických stran a každá z nich předkládá svůj volební program, volič sleduje jednotlivé programy a rozhoduje se podle svých preferencí, město však není příliš velké a mezi volené občany stran patří převážně známé osobnosti např. lékaři, učitelé. Již několik volebních období po sobě se stává, že jednou vyhraje volební strana ODS a podruhé zase ČSSD.

4.2 Charakteristika obce

Základní údaje

Oficiální název:	Obec Přeborov
Adresa:	Přeborov 23 399 01 Milevsko
IČ:	00583987
Umístění :	Jihočeský kraj
Počet obyvatel:	134
První písemná zpráva:	rok 1488

Obecní úřad :

Počet zaměstnanců	4
Počet členů zastupitelstva	7
Odbory -	žádné
Komise -	žádné
Výbory -	Finanční výbor Kontrolní výbor

4.2.1 Sestavování rozpočtu

Obec Přeborov začíná pracovat na sestavování rozpočtu až v listopadu. Hlavní osobou při shromažďování informací je účetní obce. Ta ze všech dostupných informací zpracovává konečnou verzi, která je pak předložena zastupitelstvu. Napomáhá jí starosta a předseda finančního výboru. Veřejnost se přímo na přípravě nezapojuje, avšak komunikací mezi občany v běžném životě vznikají určité impulsy, podněty podávají občané až při samotném zasedání zastupitelstva obce. Prioritou obce je nehosподаřit v rozpočtovém provizoriu. Sestavování rozpočtu se neřídí žádným rozpočtovým kalendářem, směrnicí ani jiným dokumentem, jež by určoval termíny a zodpovědnosti

při jednotlivých krocích rozpočtového procesu. Prioritou je schválit rozpočet do konce roku.

Zveřejněný návrh rozpočtu neobsahuje vysvětlující komentář, návrh je tvořen jen pomocí tabulek. Návrh je zveřejněn na vývěsce a internetu.

Zajímavostí návrhu rozpočtu této obce je, že v posledních třech letech a i pro rok 2010 je schválený rozpočet formován identickými čísly. Schválený rozpočet příjmů činí 1 100 tis. Kč a schválený rozpočet výdajů činí 1 100 tis. Kč.

Tab. č. 9 Fáze sestavování rozpočtu

fáze	zodpovědnost	termín
zpracování finální verze	účetní	31.listopadu
zasedání finančního výboru	předseda finančního výboru	31.listopadu
zveřejnění návrhu rozpočtu	starosta	1.prosince
odevzdat materiál zastupitelstvu	starosta	7.prosince
schválení rozpočtu	zastupitelstvo	31.prosince

Pramen: osobní rozhovor

4.2.2 Plnění rozpočtu

Převážnou část agendy obecního úřadu obstarává účetní a pokladní. Shromažďují, evidují a zpracovávají veškeré doklady týkající se účetní jednotky. Tyto osoby zodpovídají za správnost realizování rozpočtu. Na plnění rozpočtu dohlíží během roku starosta, místostarosta, kontrolní a finanční výbor. Účetní jedenkrát měsíčně předává výkazy plnění zastupitelům obce.

Předávání měsíčních výkazů na Krajský úřad Jihočeského kraje zabezpečuje účetní. Na počátku roku 2010 se obec musela zaregistrovat na Ministerstvu financí a bude předkládat své výkazy přímo ministerstvu.

Tabulka č.10 prezentuje plnění obecního rozpočtu k 30.9.2009. Plnění příjmů i výdajů není překročeno a k uvedenému datu je upravený rozpočet správně nastaven. Výrazný rozdíl skutečnosti od upraveného rozpočtu lze spatřit v kapitálových výdajích, kde teprve dochází k realizaci investiční akce s určitou mírou úspory dle původního plánu.

Tab. č. 10 Plnění příjmů a výdajů obce Přeborov za období 9/2009 (v tis. Kč)

Hospodaření běžného roku	upravený rozpočet	skutečnost	% plnění (skutečnost/upravený rozpočet)
Příjmy celkem	1 271,40	1 009,27	79,38
Daňové příjmy	1 054,00	816,21	77,44
Nedaňové příjmy	111,66	93,06	83,34
Kapitálový příjmy	0,00	0,00	-
Přijaté transfery	105,74	100,00	94,57
Výdaje celkem	1 271,40	747,12	58,76
Běžné výdaje	1 112,40	699,32	62,87
Kapitálový výdaje	159,00	47,80	30,06
Saldo příjmů a výdajů	0,00	-267,89	-
Dlouhodobé přijaté půjčené prostředky	0,00	0,00	-
Uhrazené splátky půjček	0,00	0,00	-
Změna stavu na bank.účtech	0,00	-267,89	-

Pramen: Výkaz 040 obce Přeborov

4.2.3 Kontrola plnění rozpočtu

Prvotní kontrolu plnění rozpočtu zajišťuje účetní obce, která zpracovává veškeré účetní doklady a sestavuje účetní výkazy. Důležité informace o plnění rozpočtu předává starostovi dle potřeby, většinou jedenkrát měsíčně. Na plnění rozpočtu dohlíží také kontrolní výbor a finanční výbor. Pořízené zápisy o finanční kontrole se předávají také v průběhu přezkumu pracovníkovi krajského úřadu. Dílčí prověrku hospodaření provádí během října krajský úřad.

Výkaz za období 12/2009 (Tab. č.11) ukazuje, že příjmy byly splněny na 93,87%, což ukazuje na správnost odhadu upraveného rozpočtu. Výdaje po konsolidaci ukazují 78,63%, což v porovnání s hodnocením plnění příjmů ukazuje na ne příliš přesný odhad. Avšak ve skutečnosti se jedná o 337 tisíc Kč, které byly ušetřeny souhrnně na jednotlivých položkách. Z toho vyplývá, že celkový odhad nebyl nesprávný. Ale v takto malém rozpočtu, každá změna představuje určité odchýlení od plánu.

Tab. č. 11 Plnění příjmů a výdajů obce Přeborov za období 12/2009 (v tis. Kč)

Ukazatel rozpočtu	schválený rozpočet	upravený rozpočet	skutečnost	% plnění (skutečnost/upravený rozpočet)
Příjmy po konsolidaci	1 100,00	1 578,61	1 481,92	93,87
Výdaje po konsolidaci	1 100,00	1 578,61	1 241,20	78,63

Pramen: Výkaz 040 obce Přeborov

Přezkoumání svého hospodaření za uplynulý rok svěřila obec krajskému úřadu. Obec využívá možnosti bezplatného přezkumu. Pracovník krajského úřadu provádí přezkum u obce během měsíce únor. Obdržená zpráva o přezkoumání hospodaření obce je součástí závěrečného účtu, který je schvalován v zastupitelstvu do 30.6. Veškeré

podklady k závěrečnému účtu a jeho projednávání v zastupitelstvu jsou založeny u účetní na obecním úřadu.

Přestože rok 2009 se stal rokem krizí především v daňových příjmech (Tab. č.12), na obec Přeborov to nemělo zásadní vliv. Daňové příjmy ve schváleném rozpočtu byly 1 016 tis.Kč a upravený rozpočet byl ještě navýšen na 1 192,4 tis. Kč, skutečnost tak byla 92,34%, což představuje uspokojivé plnění rozpočtu. Vlastní nedaňové příjmy byly splněny na 95,27%.

Tab. č. 12 Plnění vlastních příjmů obce Přeborov za období 12/2009 (v tis. Kč)

Vlastní příjmy	schválený rozpočet	upravený rozpočet	skutečnost	% plnění (skutečnost/upravený rozpočet)
Daňové	1 016,00	1 192,40	1 101,02	92,34
Vlastní nedaňové	84,00	112,22	106,91	95,27
Vlastní kapitálové	0,00	0,00	0,00	-
Celkem vlastní příjmy	1 100,00	1 304,62	1 207,93	92,59

Pramen: Výkaz 040 obce Přeborov

Kromě vlastních příjmů obdržela obec neinvestiční dotace v částce 273,99 tis.Kč. Neinvestiční dotace se týkaly oprav - autobusové čekárny a požárních nádrží. Jednalo se o dotace z Programu rozvoje venkova. Žádný jiný zdroj příjmů obec v daném roce neměla. (Tab. č. 13)

Tab. č. 13 Plnění příjmů obce Přeborov za období 12/2009 (v tis. Kč)

Ukazatel rozpočtu	schválený rozpočet	upravený rozpočet	skutečnost	% plnění (skutečnost/upravený rozpočet)
Vlastní příjmy	1 100,00	1 304,62	1 207,93	92,59
Neinvestiční dotace	0,00	273,99	273,99	100,00
Investiční dotace	0,00	0,00	0,00	-
Ostatní, jiné příjmy	0,00	0,00	0,00	-
Celkem příjmy po konsolidaci	1 100,00	1 578,61	1 481,92	93,87

Pramen: Výkaz 040 obce Přeborov

Kapitálové výdaje po konsolidaci ukazují, že plnění je na 61,51%. Toto je způsobeno úsporou nákupu dlouhodobého nehmotného majetku v paragrafu 2341- Odvádění a čištění odpadních vod. Nesplnění běžných výdajů na 80,54 % je pro obec přivětivé, obec z důvodu opatrnosti (v předešlém roce byly překročeny navržené částky na energie) navrhla raději vyšší částku než ve skutečnosti byla potřeba. (Tab.č.14)

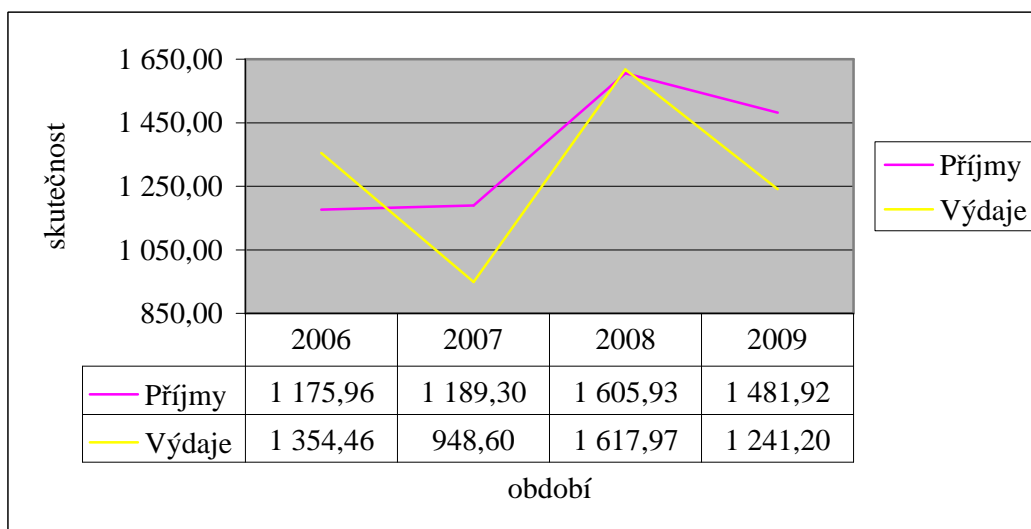
Tab. č. 14 Plnění výdajů obce Přeborov za období 12/2009 (v tis.Kč)

Ukazatel rozpočtu	schválený rozpočet	upravený rozpočet	skutečnost	% plnění (skutečnost/upravený rozpočet)
Běžné výdaje po konsolidaci	836,00	1 419,61	1 143,40	80,54
Kapitálové výdaje po konsolidaci	264,00	159,00	97,80	61,51
Celkem výdaje po konsolidaci	1 100,00	1 578,61	1 241,20	78,63

Pramen: Výkaz 040 obce Přeborov

Graf č.2 podává informace o plnění příjmů a výdajů v letech 2006 – 2009 v obci Přeborov. V oblasti příjmů i výdajů je výrazný rok 2008. Zde nastal významný nárůst plnění. Tento nárůst byl způsoben investičními akcemi – vybudováním bezbariérového přístupu (výtah) a zpracováním projektové dokumentace na rekonstrukci kanalizace a vybudování čističky.

Graf č. 2 Skutečnost ve sledovaných letech (v tis. Kč)

Pramen: Výkazy 040 obce Přeborov

4.2.4 Metoda sestavování rozpočtu

Obec nevyužívá žádnou z výše uvedených metod sestavování rozpočtu. Již čtvrtým rokem při schvalování návrhu rozpočtu obce stanovila příjmy i výdaje v částce 1 100 tis.Kč. Dle skutečného vývoje během roku dochází k úpravě. Obec s velmi omezenými příjmy sestavuje rozpočet tak, aby zabezpečila nutný chod obce a na jakoukoliv kreativitu jí již nezbývá prostor. Prioritou obce je nezádlužovat se dokud to nebude opravdu nutné.

4.2.5 Dodržování rozpočtových zásad

Obec se snaží dodržet veškeré rozpočtové zásady a tedy efektivně a účelně využít veřejné prostředky. Každoročně sestavuje a schvaluje rozpočet, dodržuje úplnost, jednotnost a průhlednost rozpočtu. Hospodárnost řeší obec při jakékoliv opravě,

investici, nákupu služby a zboží, to především v důsledku velkého omezení finančních prostředků. Prvotním krokem je vždy zjištění cenových hladin.

Zásadu dlouhodobé vyrovnanosti dodržuje při sestavování rozpočtu, možná zásada, která není úplně dodržována je zásada reálnosti a pravdivosti rozpočtu – návrh rozpočtu není vždy úplně sestaven dle plánovaných akcí, jelikož je sestavován vždy na stejné číslo (1 100 tis. Kč).

4.2.6 Rozpočtový výhled

Obec Přeborov nepoužívá rozpočtový výhled.

4.2.7 Rozpočtové změny

Dle skutečnosti plnění, účetní obce zpracovává podklady ke změně rozpočtu, projednává se starostou a předává je k projednání na zastupitelstvo. Aktualizace schváleného rozpočtu se uskutečnila 9 rozpočtovými opatřeními. Příčinou provedení byly přiznané dotace z rozpočtu kraje a ze státního rozpočtu včetně jejich promítnutí do výdajů, aktualizace výdajů. Navýšení rozpočtovaných příjmů se schválilo o 478,61 tis. Kč a současně navýšení rozpočtovaných výdajů o 478,61 tis. Kč.

4.2.8 Plán obce

Členové zastupitelstva kandidují jako nezávislí a vystupují každý sám za sebe na zastupitelstvu. V obci neexistuje žádná volební strana, a tak nemusí voliči při volbách studovat volební programy. Neexistuje žádný investiční plán obce, ale všeobecně platí, že plán do budoucnosti je vybudovat v obci čističku a vodovod. Všichni členové zastupitelstva se snaží udržovat provozuschopnost obce a v mezích rozpočtu provádět investice.

4.3 Legislativa

Město Milevsko i obec Přeborov přestože se v určitých částech rozpočtového procesu liší, musí dodržovat stejné zákony, nejdůležitější jsou tyto:

- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění – se týká rozpočtového procesu především Hlava II Díl 2 Hospodaření obce § 38 - § 45, Hlava IV Díl 2 Pravomoc zastupitelstva obce a Díl 3 Rada obce,
 - mít znalost tohoto zákona by měl každý pracovník úřadu, členové zastupitelstva a rady, členové výborů a komisí,
- Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, v platném znění – znát a sledovat zákon musí především ten, kdo sestavuje rozpočet a dohlíží na plnění daňových příjmů,
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění – upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů .
Tímto zákonem se řídí jak účetní, správce rozpočtu tak i jednotliví pracovníci úřadu.

Právní úprava např.:

- § 3 Rozpočtový výhled - sestavuje se zpravidla na 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet,
 - § 4 Rozpočet územního samosprávného celku a svazku obcí - je finančním plánem, jímž se řídí financování činnosti územního samosprávného celku,
 - § 11 Vypracování rozpočtu územního samosprávného celku – zveřejnění rozpočtu na úřední desce 15 dnů před projednáváním v zastupitelstvu,
 - § 14 Rozpis rozpočtu - po schválení rozpočtu se rozpis provádí neprodleně,
 - § 16 Změny rozpočtu - změny rozpočtu se provádějí rozpočtovými opatřeními, které se evidují podle časové posloupnosti,
 - § 17 Závěrečný účet - zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření je součástí závěrečného účtu při jeho projednávání v orgánech územního samosprávného celku.
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, v platném znění – v první řadě tento zákon využívá kontrolní výbor a auditor,

- § 9 Působnost územních samosprávných celků - finanční kontrolu jak svého hospodaření, tak i hospodaření svých organizačních složek a příspěvkových organizací ve své působnosti,
- § 28 Funkční nezávislost interního auditu - zkoumá výběrovým způsobem hospodárnost, efektivnost a účelnost operací i přiměřenost a účinnost vnitřního kontrolního systému.

4.4 Shrnutí rozpočtového procesu

	MILEVSKO	PŘEBOROV
Rozpočtový výhled		
Je vypracován rozpočtový výhled? Délka rozpočtového výhledu.	ANO, na 2 roky (2010-2011).	NE
Kdy obvykle začíná příprava rozpočtového výhledu?	ZÁŘÍ (součástí přípravy rozpočtu)	-
Jakým způsobem je předkládán, je schválen?	Předkládán formou materiálu do rady a zastupitelstva (tabulky - skutečnost 3 předcházejících let, návrh rozpočtu na následující rok, vysvětlující komentář). Schválen zastupitelstvem města.	-
Existuje vazba výhledu na plán rozvoje obce?	Výhled zahrnuje plánované investice i opravy dle plánu rozvoje obce s přihlédnutím na aktuální vývoj.	-

Rozpočet		
Kdy obvykle začíná příprava návrhu rozpočtu?	ZÁŘÍ	LISTOPAD
Struktura předkládaného návrhu	souhrnné i dílčí tabulky, vysvětlující komentář	tabulka
Existuje závazný rozpočtový kalendář?	NE	NE
Používaná metoda rozpočtování	kombinace 3 metod (indexového přístupu, programového rozpočtování, fixně limitovaného přístupu)	žádná (rozpočet každý rok stejně)
Jsou dodrženy veškeré rozpočtové zásady?	NE, zásada dlouhodobé vyrovnanosti	NE, zásada reálnosti a pravdivosti
Způsob zveřejnění návrhu obecního rozpočtu?	úřední deska, internet, místní periodikum	vývěska, internet
Osoby odpovědné za plnění rozpočtu	příkazci rozpočtu, správce rozpočtu, účetní	účetní, starosta, předseda finančního výboru
Kdo provádí kontrolu plnění rozpočtu během roku?	vnitřní auditor, kontrolní výbor, správce rozpočtu	účetní, starosta, kontrolní výbor, krajský úřad
Kdo je pověřen přezkoumáním hospodaření obce ?	auditorská společnost	krajský úřad

Rozpočtové provizorium		
Hospodaření v rozpočtovém provizoriu ?	NE	NE
Rozpočtová opatření		
Způsob provádění rozpočtových změn	připravuje vedoucí finančního odboru dle podkladů příkazců rozpočtu a dle skutečného vývoje, předkládá radě a zastupitelstvu	připravuje účetní, projedná se starostou a následně předloží zastupitelstvu
Počet rozpočtových opatření v roce 2009	103	9

5 Závěr

Bakalářská práce se zaměřila na rozpočtový proces obcí. Praktická část zkoumala dílčí ukazatele rozpočtového procesu ve městě Milevsko a v obci Přeborov. Hned na první pohled se jedná o dvě rozdílné obce. Každá z nich má jiný správní obvod, a tedy i jinou agendu, počet zaměstnanců a především objem finančních prostředků, s nimiž má pečovat o své území a zabezpečovat veřejné statky.

U výše uvedených subjektů dochází k určitým odlišnostem, avšak ani jedna z nich není tak zásadní, aby se mohlo říci, že každá z nich formuje rozpočtový proces jinak. Je to dáno také tím, že obě obce musí být bez ohledu na své odlišnosti v souladu s platnými zákony. Legislativa nerozlišuje ve věcech základních a zásadních velikost obce.

Významným ukazatelem je tvorba rozpočtu. U města Milevska je to několikaměsíční proces, kterého se účastní celá řada subjektů, oproti tomu u obce Přeborov je to dvouměsíční proces, do jehož tvorby se nezapojuje více než 10 osob. Zásadním indikátorem je u města Milevsko politická odpovědnost. Každé volební období je ovlivněno volební stranou, jež „ovládá“ úřad. Ve svém volebním období se snaží prosadit alespoň některé své předvolební sliby, jež dala svým voličům. Schválený rozpočet je tedy výsledkem politického rozhodnutí za přímé účasti veřejnosti. Tuto skutečnost bychom u obce Přeborov těžko hledali. Zde nezapůsobí žádné předvolební sliby, ale spíše sympatie jednotlivých kandidátů. Z důvodu nedostatku peněžních prostředků nemohou tyto kandidáti zvyšovat své preference pomocí předvolebních slibů, jelikož finanční prostředky nedávají tomuto prostor.

Politická odpovědnost u města Milevska je daleko vyšší než u obce Přeborov. Zastupitelstvo města Milevska zmocnilo Radu města Milevska k určeným změnám rozpočtu, a tak je zde veřejnost z procesu vyloučena (zasedání rady jsou na rozdíl od jednání zastupitelstva neveřejná). V Přeborově je každá změna rozpočtu projednána zastupitelstvem, a tak je zde zabezpečena vysoká transparentnost.

V roce 2009 ukazuje rozpočet města Milevska deficit. Je to způsobeno nezvykle velkým nárůstem výdajů. Město vede strategii - využít veškeré možné dotační programy. Avšak tato strategie nesmí být dlouhodobá, jelikož dlouhodobá nevyrovnanost rozpočtu by způsobila v budoucnosti značnou zadluženost obce. Strategie by měla být obměněna

takto: „Využít takový dotační program, který nám nezpůsobí v budoucnosti nárůst běžných výdajů“. Na druhé straně zase obec Přeborov nevyužívá téměř vůbec dotační programy, a pokud ano, tak jen neinvestiční a v malé míře. Je to velká škoda, avšak není se čemu divit, jelikož každé zpracování dokumentů k výzvě stojí nejen peníze, čas, ale i určité znalosti osob, které dokumenty zpracovávají. Zde se projevuje velký rozdíl od města. Na městském úřadě spravuje každý referent svoji oblast a při vyplňování žádosti o dotaci se tedy podílí několik osob a napomáhají i specializované agentury. Významnou úlohu zde hrají i peníze, např. pro obec Přeborov je částka 50 000 Kč v rozpočtu dosti významná, kdežto pro město Milevsko je téměř zanedbatelná.

Z bakalářské práce je zřejmé, že velikost obce z pohledu legislativy není důležitá, neboť všechny obce v České republice musí dodržovat v rámci rozpočtového procesu stejné zákony. Nicméně počet lidských zdrojů, objem finančních prostředků a také velikost správního obvodu způsobují odlišnosti ve zpracování jednotlivých částí rozpočtového procesu.

Závěrem této práce je poukázat, zda je potřeba něco změnit na rozpočtovém procesu obcí. Z provedené analýzy vyplývá, že jednotlivé kroky rozpočtového procesu jsou opodstatněné a nelze jakoukoliv část procesu vynechat. U analyzovaných obcí však lze navrhnout změny:

- město Milevsko vypracovat závazný rozpočtový kalendář,
 dodržovat zásadu dlouhodobé vyrovnanosti,
- obec Přeborov vypracovat rozpočtový výhled,
 sestavit plán investic,
 návrh rozpočtu sestavit dle skutečně plánovaných akcí.

Otázkou zůstává, zda je docíleno základního požadavku na veřejné prostředky - transparentnosti, když legislativa umožňuje zmocnit radu obce provést určité změny rozpočtu.

6 Summary

Bachelor thesis analyses a budget process of municipalities with an emphasis on an economical principle and a budget function. The first part summarizes methods, information and functions, which relates to the municipal budget process and these functions were gained from the specialized literature. All this knowledge is used in the second part of this thesis. There is the concrete ranking of the municipal budget process – the town Milevsko, the village Přeborov. In the mentioned municipalities there is each particular phase of the municipal budget process. Graphs and tables are used for the evaluation because of the better overview.

The result of the process comparison is, that the municipal size doesn't cause the diversity in the budget process, but it is one of the elements, which influences the budget itself.

The innovation is possible to offer on the basis of the perused papers – institute the public meeting of the local council – it could be better to meet the transparency requirement.

Keywords

Municipal budget process, agree budget, actual budget, budget allowance, adhere to budget

7 Seznam použité literatury

- [1] ČERVENKA, Miroslav. *Soustava veřejných rozpočtů*. Příbram: Leges, 2009. 205 s. ISBN 978-80-87212-11-0
- [2] KINŠT, Jan, PAROUBEK, Jiří. *Rozpočtová skladba v roce 2009*. Zlín: Anag, 2008. 245 s. ISBN 978-80-7263-486-6.
- [3] PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha : MANAGEMENT PRESS, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4
- [4] PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance, úvod do problematiky*. Praha: ASPI, 2008. 580 s. ISBN 978-80-7357-358-4.
- [5] PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů, teorie a praxe*. Praha: GRADA Publishing, 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.
- [6] ŠAFÁŘ, Jaroslav, ZEIS, Egon. *Finanční hospodářství obcí*. J.Otto, 1936. 487 s.
- [7] BAKEŠ, Milan, et al. *Finanční právo*. Praha: C. H. Beck, 1995. 365 s. ISBN 80-7179-037-0.
- [8] DVORÁK, Pavel, *Veřejné finance, fiskální nerovnováha a finanční krize*. Praha: C. H. Beck, 2008. 368 s. ISBN 978-80-7400-075-1.
- [9] BŘEŇ, Jan. Starosta a jiné orgány obce . *Deník veřejné správy* [online]. 13. 11. 2007, OF 4/2007, [cit. 2010-01-13]. Dostupný z WWW: <<http://denik.obce.cz/go/clanek.asp?id=6292738>>.
- [10] SEDMIHRADSKÁ, Lucie. *Možnosti využití nových rozpočtových metod a nástrojů v rozpočtovém procesu obcí ČR* [online]. [s.l.], 2007. 15 s. Oborová práce. Vysoká škola ekonomická v Praze, Katedra veřejných financí. Dostupné z WWW: <http://kvf.vse.cz/storage/1168944216_sb_sedmihradska.pdf>.
- [11] *Transparency international* [online]. 13. 1. 2009 [cit. 2010-01-10]. Průzkum obecních rozpočtů a souvisejícího zapojování veřejnosti . Dostupné z WWW: <<http://www.transparency.cz/index.php?lan=cz&id=2997>>.

SEZNAM POUŽITÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění

Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, v platném znění

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění

Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, v platném znění

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1 Skutečnost ve sledovaných letech (v tis. Kč)

Graf č. 2 Skutečnost ve sledovaných letech (v tis. Kč)

SEZNAM TABULEK

Tab. č. 1 Fáze sestavování rozpočtu

Tab. č. 2 Plnění příjmů a výdajů města Milevska za období 9/2009 (v tis. Kč)

Tab. č. 3 Plnění příjmů a výdajů města Milevska za období 12/2009 (v tis. Kč)

Tab. č. 4 Plnění vlastních příjmů města Milevska za období 12/2009 (v tis. Kč)

Tab. č. 5 Plnění příjmů města Milevska za období 12/2009 (v tis. Kč)

Tab. č. 6 Plnění výdajů města Milevska za období 12/2009 (v tis. Kč)

Tab. č. 7 Rok 2009 skutečnost a predikce (v tis. Kč)

Tab. č. 8 Výhled (v tis. Kč)

Tab. č. 9 Fáze sestavování rozpočtu

Tab. č. 10 Plnění příjmů a výdajů obce Přeborov za období 9/2009 (v tis. Kč)

Tab. č. 11 Plnění příjmů a výdajů obce Přeborov za období 12/2009 (v tis. Kč)

Tab. č. 12 Plnění vlastních příjmů obce Přeborov za období 12/2009 (v tis. Kč)

Tab. č. 13 Plnění příjmů obce Přeborov za období 12/2009 (v tis. Kč)

Tab. č. 14 Plnění výdajů obce Přeborov za období 12/2009 (v tis. Kč)

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1 Vztah běžného a kapitálového rozpočtu

Obr. 2 Soustava veřejných rozpočtů